

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco, Liliana Catan,
Ion Guzun,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, declarate de avocatul Sergiu Hîncu și de inculpatul

*Botnari Efim XXX, născut la
XX XXXX XXXX în s. XXXXX, r-nul XXXXX, locuitor al
mun. XXXXX, str. XXXXX XXX, ap. XX, cetățean al R.
Moldova, anterior condamnat prin:*

*1) sentința Judecătoriei Hîncești din 12.01.2010, în
baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, la 2 ani și 2 luni
închisoare;*

*2) sentința Judecătoriei Hîncești din 29.03.2010, în
baza art. 186 alin. (2) lit. c), d), 84 alin. (4) Cod penal, la 2
ani și 10 luni închisoare.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 08.06.2015 – 16.12.2016,
instanța de apel: 10.01.2017 – 27.06.2017,
instanța de recurs: 08.08.2017 – 17.10.2017.*

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal lărgit

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 decembrie 2016, Botnari Efim a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 6 luni închisoare și în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal la 4 ani închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 4 ani și 3 luni închisoare.

Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 3 ani.

Acțiunea civilă înaintată de Botnaru Andrei și Petrusac Nicolae a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se expună instanța civilă.

2. Instanța de fond a constatat că în perioada de timp 09 mai 2015 orele 23:00 și 10 mai 2015 orele 02:00, inculpatul Botnari E., dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, având scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane, cu intenție directă, din motive de cupiditate, nefiind observat de nimeni, prin culegere de chei, a pătruns în apartamentul nr. X, str. XXXX XX, mun. XXXXX, de unde pe ascuns a sustras sumă de 1700 lei și un inel bărbătesc, din aur, cu greutatea de aproximativ 3 grame, la prețul de 4325 lei, cauzând părții vătămate Botnaru A. daune considerabile în sumă totală de 6025 lei.

Tot el, la 10 septembrie 2016, orele 01:50, urmărind scopul sustragerii deschise a bunurilor altei persoane, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, în timpul ce se afla în automobilul „Dacia Logan”, n.î. XXXXX, parcat pe bd. XXXXX XXX, mun. XXXXX, în mod deschis a sustras o geantă bărbătească la prețul de 50 lei în care se aflau bani în sumă de 1300 lei, un aparat pentru măsurarea tensiunii la prețul de 450 lei și acte personale ce aparțineau lui Petrusac N., cauzând părții vătămate un prejudiciu considerabil în sumă totală de 1800 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut vina, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, că aceste probe dovedesc vinovăția lui și i-a încadrat acțiunile în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, ca jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 76, 77 Cod penal, art. 364¹ Cod de procedură penală, că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer, anterior a fost condamnat pentru infracțiuni similare, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă fără izolare de societate, cu suspendarea executării pedepsei aplicate.

3. Procurorul în Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chișinău, Gheorghe Mihăilă, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d), 187 alin. (2) lit. f), 84 alin. (1) Cod penal la 4 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Apelantul a invocat că la stabilirea pedepsei instanța de fond nu a ținut cont de personalitatea inculpatului și de caracteristica acestuia în societate. Inculpatul este predispus de a comite infracțiuni, fapt confirmat prin informația eliberată de către IP Buiucani, mun. Chișinău, Serviciul Analiza Crimelor, care confirmă că anterior ultimul a mai comis infracțiuni similare pentru care a fost atras la răspundere penală.

Se observă insistența inculpatului în comiterea infracțiunilor contra patrimoniului.

Astfel, instanța, la individualizarea pedepsei penale, urma să țină cont de caracterizarea inculpatului, întrucât acesta și-a educat un sistem degradant de valori sociale, nefiind angajat, astfel că activitatea infracțională este preferată de către el în defavoarea efortului fizic sau intelectual la un loc de muncă remunerat pe baze legale, astfel, este nejustificată suspendarea condiționată a executării pedepsei, atâta timp cât inculpatul, prin săvârșirea infracțiunilor de jaf și furt, după săvârșirea anterioară a altor

două furturi, nu a demonstrat că a conștientizat gradului de pericol social al faptelor săvârșite, efectul pedepsei anterior aplicate fiind în totalitate ignorat.

Pedeapsa aplicată inculpatului nu corespunde gravității infracțiunii săvârșite, personalității lui, și pericolului social pe care îl reprezintă. Pedeapsa prea blândă care a fost aplicată inculpatului, va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil ce va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție. Conform art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, or, în cazul speței, nu va fi atins scopul pedepsei penale. Pedeapsa stabilită inculpatului, este neîntemeiată și individualizată contrar prevederilor art. 61 Cod penal, nu-și va atinge scopul de corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și din partea altor persoane, or, infracțiunile contra patrimoniului reprezintă o pericolozitate și o frecvență sporită în prezent.

Astfel, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea inculpatului care anterior a săvârșit infracțiuni similare și nu a conștientizat necesitatea corectării sale, deși i s-a acordat această șansă, se impunea dispunerea executării pedepsei pronunțate - închisoarea, în penitenciar de tip semiînchis, fără aplicarea art. 90 Cod penal.

Pe caz, nu sunt stabilite careva circumstanțe excepționale sau alte circumstanțe care ar micșora esențial gravitatea vinovăției inculpatului.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Botnari Efim a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare și în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal la 5 ani și 6 luni închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 27 iunie 2017, cu includerea duratei reținerii și aflării în arest preventiv de la 19.04.2017 până la 19.05.2017.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că pedeapsa aplicată inculpatului de către instanța de fond, nu corespunde gravității infracțiunilor săvârșite, personalității inculpatului și pericolului social pe care îl reprezintă.

Instanța de fond a stabilit o pedeapsa prea blândă. Or, aplicarea art. 90 Cod penal, cu suspendarea executării pedepsei închisorii pe o anumită durată de probațiune se apreciază ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și în cazul dat va duce la diminuarea încrederii societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție, or conform prevederilor art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, și în cazul dat, nu va fi atins scopul pedepsei penale.

Totodată, pedeapsa aplicată inculpatului este neîntemeiată și individualizată contrar prevederilor art. 61 Cod penal, nu va atinge scopul de corectare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea lui cât și din partea altor persoane, or, infracțiunile contra patrimoniului reprezintă o pericolozitate și o

frecvență sporită în prezent, iar inculpatul anterior a mai fost în conflict cu legea, a comis infracțiuni similare, fiind condamnat la închisoare cu executarea, și, cu toate că antecedentele penale sunt stinse, din nou a comis infracțiuni similare, una din ele, jaful, fiind infracțiune gravă.

Astfel, la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, de personalitatea inculpatului, care anterior a mai săvârșit infracțiuni similare, nu a conștientizat necesitatea corectării sale, concluzionând că reeducarea lui este posibilă cu stabilirea pedepsei, pe art. 186 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal 2 ani și 6 luni închisoare, pe art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal **5 ani și 6 luni** închisoare, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate - pedeapsa definitivă de 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fiind, în așa mod, atins scopul pedepsei penale privind restabilirea echității sociale, corectarea inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

5. Inculpatul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și stabilirea unei pedepse neprivative de libertate.

Recurentul a invocat că instanța nu a luat în considerație că are doi copii minori.

Îi pare rău de cele comise și se căiește sincer.

5.1. Avocatul Sergiu Hîncu, la fel a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei nominalizate și menținerea sentinței.

Recurentul a indicat că instanța nu a ținut cont că inculpatul a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală și i-a stabilit o pedeapsă ce nu se încadrează în limitele modificate conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Pedeapsa aplicată inculpatului este prea aspră, în urma cărei suferă familia lui.

Urmează a fi luate în considerație toate circumstanțele de fapt și de drept, precum și personalitatea inculpatului, comportamentul lui înainte și după comiterea faptei.

În drept, recursul este întemeiat pe *art. 427 alin. 6, 420-430 CPP*.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile ordinare, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5., 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform căror persoanei

recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a conchis că în cazul în care inculpatul, a comis două infracțiuni – furtul prin pătrundere în locuință, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, ultima fiind o infracțiune gravă (*pct. 4. din decizie*), acesta anterior a mai fost în conflict cu legea, a comis infracțiuni similare, fiind condamnat la închisoare cu executarea, și, cu toate că antecedentele penale sunt stinse, din nou a comis infracțiuni similare, suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului de către instanța de fond, în baza art. 90 Cod penal, este o pedeapsă penală prea blândă, inequitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunilor săvârșite, cu persoana lui, cât și cu scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

Soluția instanței de apel privind înăsprirea pedepsei aplicate inculpatului este conformă și jurisprudenței naționale, potrivit căreia recunoașterea vinovăției care atrage incidența procedurii simplificate, nu poate fi valorificată ca o circumstanță atenuantă judiciară prevăzută de art. 76 alin. (1) lit. f) Cod penal, deoarece ar însemna că aceleași situații de drept să i se acorde o dublă valență juridică (*pct. 35, Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16.12.2013, „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ CPP de către instanțele judecătorești”*). În același timp, instanțele urmează să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave (*pct. 17 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, nr. 8 din 11.11.2013, Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*).

Deci, în aspectul vizat supra, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale enunțate.

Totodată, în corespundere cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

Aceste prevederi legale nu au fost respectate de către instanța de apel.

Or, sancțiunea art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal prevede pedeapsă cu închisoare de la 5 la 7 ani cu (sau fără) amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale.

Deci, limitele de pedeapsă în cazul reducerii cu o treime, constituie de la 3 ani și 4 luni până la 4 ani și 8 luni închisoare.

Însă, instanța de apel pe acest capăt de învinuire, i-a aplicat inculpatului pedeapsă de **5 ani și 6 luni** închisoare, adică peste limita maximă prevăzută de lege, respectiv contrar prevederilor legale enunțate.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală instanța de recurs admite recursul, casează parțial hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, se impune soluția casării parțiale a deciziei contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri în acest sens.

Ținând cont că, inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer, dar anterior a mai fost în conflict cu legea și nu a conștientizat necesitatea corectării sale, instanța de recurs concluzionează oportun a-i stabili inculpatului pe art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 6 luni, iar în virtutea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, a-i stabili pedeapsa definitivă de 4 ani și 8 luni închisoare.

În rest, decizia contestată urmează a fi menținută.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de avocatul Sergiu Hîncu și de inculpatul Botnari Efim XXX, casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, în partea privind condamnarea lui Botnari Efim XXX în baza art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal la 5 ani și 6 luni închisoare și aplicării prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre.

Inculpatului Botnari Efim XXX, declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzută de art. 187 alin. (2) lit. f) Cod penal, a-i stabili pedeapsa de 4 ani și 6 luni închisoare.

Menține condamnarea lui Botnari Efim XXX pe art. 186 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, a-i stabili lui Botnari Efim XXX pedeapsa definitivă de 4 ani și 8 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, decizia contestată se menține.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 noiembrie 2017.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Liliana Catan

Ion Guzun